

Fantasi i Dr. Raubers Bog. Men desuagtet læser man den uden at blive svimmel, vel sagtens fordi man føler sig tryk ved den Ædruelighed, der præger baade de statistiske og de litteraturhistoriske Partier. Det maa erkendes, at Forfatteren er vel forsynet med Ballast paa sin dristige Flugt. A. J.

E. Levasseur, Comparaison du travail à la main et du travail à la machine. Paris 1900.

I nærværende Tidsskrift er i sin Tid (Aargang 1900, Side 258 ff.) omtalt et stort statistisk Værk, »Hand and machine labor«, udgivet af de Forenede Staters Department of Labor. Det er i det væsentlige paa Grundlag af dette Materiale, at den bekendte franske Nationaløkonom har udarbejdet den Afhandling, hvis Titel er anført over disse Linier. Men Levasseur behandler selvfølgelig Æmnet friere og fra et mere almindeligt Synspunkt end det officielle amerikanske Bureau.

Man kan ikke vente i en Athandling af denne Art at finde lutter nye Ting og nye Tanker, og det var navnlig ikke at vente, at en Franskmand (end ikke en Levasseur) skulde kunne undgaa at fortælle, hvad selv den yngste Pebling kan paa sine Fingre. Men man tilgiver gerne alle Banaliteterne, ja mere endnu, man læser Bogen med Lyst og Interesse, fordi Forfatteren behandler sit Æmne aandfuldt og tankevækkende og med en aldrig svigtende Evne til at aabne Læseren nye, uendelige Perspektiver.

Ikke mindst fængsles man af det korte, historiske Indledningsafsnit, hvor man snart ser sig selv som

Fantasi i Dr. Raubers Bog. Men desuagtet læser man den uden at blive svimmel, vel sagtens fordi man føler sig tryk ved den Ædruelighed, der præger baade de statistiske og de litteraturhistoriske Partier. Det maa erkendes, at Forfatteren er vel forsynet med Ballast paa sin dristige Flugt. A. J.

E. Levasseur, Comparaison du travail à la main et du travail à la machine. Paris 1900.

I nærværende Tidsskrift er i sin Tid (Aargang 1900, Side 258 ff.) omtalt et stort statistisk Værk, »Hand and machine labor«, udgivet af de Forenede Staters Department of Labor. Det er i det væsentlige paa Grundlag af dette Materiale, at den bekendte franske Nationaløkonom har udarbejdet den Afhandling, hvis Titel er anført over disse Linier. Men Levasseur behandler selvfølgelig Æmnet friere og fra et mere almindeligt Synspunkt end det officielle amerikanske Bureau.

Man kan ikke vente i en Athandling af denne Art at finde lutter nye Ting og nye Tanker, og det var navnlig ikke at vente, at en Franskmand (end ikke en Levasseur) skulde kunne undgaa at fortælle, hvad selv den yngste Pebling kan paa sine Fingre. Men man tilgiver gerne alle Banaliteterne, ja mere endnu, man læser Bogen med Lyst og Interesse, fordi Forfatteren behandler sit Æmne aandfuldt og tankevækkende og med en aldrig svigtende Evne til at aabne Læseren nye, uendelige Perspektiver.

Ikke mindst fængsles man af det korte, historiske Indledningsafsnit, hvor man snart ser sig selv som

Tilskuer ved Arbejderuroighederne i Venedig og Leyden for 400 Aar siden, snart ser selve Colbert som nødtvungen Reaktionær i Spørgsmaalet Maskinkraft contra Haandkraft.

Men de Beskyldninger mod Maskinen, som fik de gamle Raadsherrer i Venedig til at nedlægge Forbud mod dens Anvendelse, og som tvang Colbert til i hvert Fald at holde stærkt igen overfor en fremtrængende primitiv Maskinteknik, de samme Beskyldninger ere jo levende den Dag i Dag. Mod disse Beskyldninger, som vi alle kende, fører Levasseur et helt Arsenal af historisk og statistisk Skyts i Marken, og paaviser med stor Præcision, hvorledes Maskinen i det lange Løb fik Retten — den økonomiske og den moralske Ret — paa sin Side. Maskinen er en Kulturkraft, dens fortsatte Fremtrængen og Udvikling er blevet en Kulturnødvendighed. Den Sum af Individens og Slægters Lidelse, Samfundet har maattet betale og fremdeles maa betale, hver Gang Tekniken bøjer ind i en ny, mere fuldkommen Fase, den er ikke for stor — thi den er nødvendig, om ikke Menneskeslægtens Kultur skal brydes og falde sammen.

— — I grel Modsætning til Bogens Text, der er vel egnet til at rive Læserne med, staa de gyserlige Illustrationer, hvis Hensigt vel er at gøre Forskellen mellem før og nu mere levende, men hvoraf de fleste nærmest virke forstyrrende.

A. J.